

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ทัศนะของเด็กและเยาวชนต่อสวัสดิการของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา” ผู้ศึกษาได้ศึกษาวรรณกรรมและทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

1.2 अनुสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

1.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2550

1.4 ทฤษฎีพัฒนาบุคลิกภาพของ Erik Erikson

2. สวัสดิการของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

2.1 สวัสดิการของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา

2.2 กระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในต่างประเทศ

3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายละเอียดของแนวคิดทฤษฎี มีดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

แนวคิดสิทธิมนุษยชนเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญที่นานาประเทศให้การยอมรับ และถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงจะได้รับไม่ว่าจะด้วยกรณีใดก็ตาม เป็นสิทธิที่มีคุณค่าต่อความเป็นมนุษย์อย่างมาก และเป็นแนวคิดที่สามารถใช้เป็นข้ออ้างในแทบทุกเรื่องของสังคมตั้งแต่ระดับบุคคลไปจนถึงระดับนานาชาติ

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ, 2491)

ข้อ 1 มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาอิสระเสรีและเท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ ทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุผลและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกัน อย่างฉันพี่น้อง

ข้อ 2 บุคคลชอบที่จะมีสิทธิและเสรีภาพบรรดาที่ระบุไว้ในปฏิญญานี้ ทั้งนี้โดยไม่มี การจำแนกความแตกต่างในเรื่องใด ๆ เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเห็น ทาง การเมือง หรือทางอื่นใด ชาติหรือสังคมอันเป็นที่มาเดิม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่นใด นอกจากนี้การจำแนกข้อแตกต่างโดยอาศัยมูลฐานแห่งสถานะทางการเมือง ทางการศึกษา หรือ ทางเรื่องระหว่างประเทศของประเทศ หรือดินแดนซึ่งบุคคลสังกัดจะทำได้ ทั้งนี้ไม่ว่าดินแดน ดังกล่าวจะเป็นเอกราช อยู่ในความพิทักษ์มิได้ปกครองตนเอง หรืออยู่ภายใต้ การจำกัด แห่งอธิปไตยอื่นใด

ข้อ 3 บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิต ในอิสรภาพและในความมั่นคงปลอดภัยของ ตนเอง

ข้อ 5 บุคคลใดจะถูกทรมาน หรือได้รับการปฏิบัติ หรือการลงทัณฑ์ซึ่งทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือห้ามเกียรติมิได้

ข้อ 6 ทุก ๆ คนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลในกฎหมายไม่ว่า ณ ที่ใด

ข้อ 7 ทุก ๆ คนต่างเสมอภาคกันเบื้องหน้ากฎหมายและชอบที่จะได้รับการคุ้มครอง ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ทุก ๆ คนชอบที่จะได้รับการ คุ้มครองอย่างเสมอหน้าจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ อันเป็นการละเมิดปฏิญญานี้ และต่อ การยุยงส่งเสริมให้เกิดการเลือกปฏิบัติเช่นนั้น

ข้อ 8 บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาอย่างได้ผลจริงจังโดยศาลแห่งชาติ ซึ่งมีอำนาจเนื่องจากการกระทำใด ๆ อันละเมิดต่อสิทธิขั้นมูลฐาน ซึ่งตนได้รับจากรัฐธรรมนูญ หรือ จากกฎหมาย

ข้อ 9 บุคคลใดจะถูกจับ กักขัง หรือเนรเทศ โดยพลการมิได้

ข้อ 10 บุคคลทุกคนมีสิทธิอย่างเสมอภาคบริบูรณ์ในอันที่จะได้รับพิจารณาอย่างเป็น ธรรมและเปิดเผยโดยศาลซึ่งเป็นอิสระและได้อคติ ในการวินิจฉัยชี้ขาดสิทธิและหน้าที่ ตลอดจน ข้อที่ตนถูกกล่าวหาใด ๆ ทางอาญา

ข้อ 11

1. บุคคลทุกคนซึ่งถูกกล่าวหาด้วยความผิดทางอาญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐาน ไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะมีการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมาย ในการพิจารณา โดยเปิดเผย ณ ที่ซึ่งตนได้รับหลักประกันทั้งหมดที่จำเป็นในการต่อสู้คดี

2. บุคคลใดจะถูกถือว่ามีความผิดอันมีโทษทางอาญาใด ๆ ด้วยเหตุผลที่ตนได้ กระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ ซึ่งกฎหมายของประเทศหรือ กฎหมายระหว่างประเทศ

ในขณะที่มีการกระทำนั้นมิได้ระบุว่าเป็นความผิดทางอาญามีได้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษ ที่ใช้อยู่ในขณะที่ทำความผิดทางอาญานั้นเกิดขึ้นมิได้

ข้อ 12 การเข้าไปแทรกสอดโดยพลการในกิจการส่วนตัว ครอบครัว เคหะสถาน การสื่อสาร ตลอดจนการลบลู่ต่อเกียรติยศและชื่อเสียงของบุคคลนั้นจะทำได้ ทุก ๆ คนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายจากการแทรกสอดและการลบลู่ดังกล่าว

ข้อ 16

1. ชายและหญิงเมื่อเจริญวัยบริบูรณ์แล้ว มีสิทธิที่จะสมรสและที่จะสร้างครอบครัว โดยไม่มีการจำกัดใด ๆ เนื่องจากเชื้อชาติ สัญชาติ หรือศาสนา บุคคลชอบที่จะมีสิทธิเท่าเทียมกันในเรื่องการสมรส ในระหว่างการสมรสและในการขาดจากการสมรส

2. การสมรสจะกระทำได้อีกโดยความยินยอมอย่างเสรี และเต็มใจของคู่บ่าวสาว ผู้ตั้งใจจะกระทำการสมรส

3. ครัวครัว คือ กลุ่มซึ่งเป็นหน่วยธรรมชาติและพื้นฐานของสังคมและชอบที่จะได้รับการคุ้มครองโดยสังคมและรัฐ

ข้อ 17

1. บุคคลทุกคนมีสิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยลำพังตนเอง และโดยการร่วมกับผู้อื่น

2. การยึดเอาทรัพย์สินของบุคคลใดไปเสียโดยพลการกระทำมิได้

ข้อ 18 บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพแห่งความคิด มโนธรรม และศาสนา สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะเปลี่ยนศาสนา หรือความเชื่อถือ และเสรีภาพ ที่จะประกาศเปิดเผยศาสนา หรือ ความเชื่อถือในรูปแบบของการสั่งสอน การปฏิบัติกิจกรรมเคารพสักการะบูชา สวดมนต์ และการถือปฏิบัติพิธีกรรม ไม่ว่าโดยลำพังตัวเอง หรือร่วมกับผู้อื่น ในประชาคม และในที่สาธารณะ หรือส่วนตัว

ข้อ 19 บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพแห่งความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะยึดมั่นในความเห็นโดยปราศจากการแทรกสอดและที่จะแสวงหา รับตลอดจนแจ้งข่าว รวมทั้งความคิดเห็นโดยผ่านสื่อใด ๆ และโดยมิต้องคำนึงถึงเขตแดน

ข้อ 21

1. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะเข้ามีส่วนร่วมในรัฐบาลแห่งประเทศของตน ไม่ว่าโดยตรงหรือผ่านทางผู้แทนซึ่งได้รับการเลือกอย่างเสรี

2. บุคคลทุกคนมีสิทธิเข้าถึงเท่าเทียมกันในบริการสาธารณะในประเทศของตน

3. เจตจำนงของประชาชนจะเป็นฐานแห่งอำนาจของรัฐบาล เจตจำนงนี้จะแสดงออกโดยการเลือกตั้งตามวาระเวลาอย่างแท้จริง ด้วยการให้สิทธิออกเสียงอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันและโดยการลงคะแนนลับหรือวิธีการลงคะแนนอย่างเสรีที่คล้ายคลึงกัน

ข้อ 22 บุคคลทุกคนในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม ต่างมีสิทธิในความมั่นคงทางสังคมและมีสิทธิในการได้มาซึ่งสิทธิทางเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม อันเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับความมีศักดิ์ศรีของเขาและการพัฒนาบุคลิกภาพของเขาอย่างเสรี ทั้งนี้โดยกระทำผ่านความเพียรพยายามแห่งชาติ การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยสอดคล้องกับการจัดโครงสร้างและทรัพยากรของแต่ละรัฐ

ข้อ 23

1. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะทำงานที่จะเลือกอย่างเสรี ที่จะมีสภาวะการทำงานที่ยุติธรรมและพอใจและที่จะได้รับความคุ้มครองจากการว่างงาน

2. บุคคลทุกคนมีสิทธิในการรับค่าตอบแทนเท่ากันสำหรับการทำงานที่เท่ากัน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติใด ๆ

3. บุคคลทุกคนผู้ทำงานมีสิทธิในรายได้ซึ่งยุติธรรม และเอื้อประโยชน์เพื่อเป็นประกันสำหรับตนเองและครอบครัวสำหรับการดำรงชีวิตมีค่าควรแก่ศักดิ์ศรีของมนุษย์และถ้าจำเป็นก็ชอบที่จะได้รับความคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ เพิ่มเติม

4. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะก่อตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงานเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของตน

ข้อ 24 บุคคลทุกคนมีสิทธิในการจะพักผ่อนและเวลาว่าง รวมทั้งการจำกัดเวลาทำงานที่ชอบด้วยเหตุผลและมีวันหยุดครั้งคราวที่รับค่าตอบแทน

ข้อ 25

1. บุคคลทุกคนมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับสุขภาพและความอยู่ดีของตนและครอบครัว รวมทั้งอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย การรักษาพยาบาล และ บริการสังคมที่จำเป็นและสิทธิในความมั่นคงในกรณีว่างงาน เจ็บป่วย ทูพพลภาพ เป็นหม้าย ว่างงาน หรือการขาดปัจจัยในการเลี้ยงชีพอื่นใดในสถานการณ์ที่อยู่นอกเหนือ การควบคุมของตน

ข้อ 26

1. บุคคลมีสิทธิในการศึกษา การศึกษาจะเป็นสิ่งที่ให้เปล่าโดยไม่คิดมูลค่าอย่างน้อยที่สุดในระดับประถมศึกษาและขั้นพื้นฐาน ขั้นประถมศึกษาให้เป็นการศึกษาภาคบังคับ

ขั้นเทคนิคและขั้นวิชาชีพเป็นการศึกษาที่จะต้องจัดมีขึ้นโดยทั่ว ๆ ไป และขั้นอุดมศึกษาเป็นขั้นที่จะเปิดให้ทุกคนเท่ากันตามความสามารถ

2. การศึกษาจะมุ่งไปในทางพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์อย่างเต็มที่และเพื่อเสริมพลังการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นมูลฐานให้แข็งแกร่ง ทั้งจะมุ่งเสริมความเข้าใจขั้นดี และมิตรภาพในระหว่างประชาชาติ กลุ่มเชื้อชาติ หรือกลุ่มศาสนา และจะมุ่งขยายกิจกรรมของสหประชาชาติเพื่อการธำรงสันติภาพ

3. บิดามารดามีสิทธิก่อนผู้อื่นที่จะเลือกชนิดของการศึกษาสำหรับบุตรหลานของตน
ข้อ 27

1. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าร่วมการใช้ชีวิตทางด้านวัฒนธรรมในประชาคมอย่างเสรี ที่จะพึงใจในศิลปะและมีส่วนร่วมในความสำเร็จก้าวหน้าและผลประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์

2. บุคคลทุกคนมีสิทธิในการรับความคุ้มครองประโยชน์ทางด้านศีลธรรมและทางวัตถุอันเป็นผลได้จากการประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ วรรณกรรมและศิลปะ ซึ่งตนเป็นเจ้าของ

ข้อ 28 บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะมีระเบียบทางสังคมและระหว่างประเทศที่จะเกื้อกูลให้การใช้สิทธิและเสรีภาพบรรดาที่ได้รับในปฏิญญานี้บรรลุอย่างสมบูรณ์

ข้อ 29

1. บุคคลทุกคนมีหน้าที่ต่อประชาคมอันเป็นที่เดียวซึ่งบุคลิกภาพของตนจะพัฒนาได้อย่างเสรีและเต็มความสามารถ

2. ในการสิทธิและเสรีภาพ บุคคลทุกคนต้องอยู่ในบังคับของข้อจำกัดเพียงเท่าที่ถูกต้องกำหนดโดยกฎหมายเท่านั้น เพื่อความมุ่งประสงค์ให้ได้มาซึ่งการยอมรับ และการเคารพโดยชอบในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดอันยุติธรรมของศีลธรรม ความสงบเรียบร้อยของประชาชาติและสวัสดิการโดยทั่ว ๆ ไปในสังคม ประชาธิปไตย

3. ไม่ว่าในกรณีใด ๆ สิทธิและอิสรภาพเหล่านี้ จะใช้ให้กับความมุ่งประสงค์และหลักการของสหประชาชาติไม่ได้

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ให้การยอมรับในประเด็นสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับหลายประเทศทั่วโลก และได้มีการบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แสดงถึงการให้ความสำคัญในประเด็นดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งมีประเด็นสำคัญพอสรุปได้ดังนี้ (ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2550)

มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา 26 การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา 28 บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

บุคคลย่อมสามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้ได้โดยตรง หากการใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดมีกฎหมายบัญญัติรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้แล้ว ให้การใช้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือจากรัฐในการใช้สิทธิตามความในหมวดนี้

มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้ มาตราการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา 32 บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้ การจับกุมและการคุมขังบุคคล จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่มีการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือ

บุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย มีสิทธิร้องต่อศาลเพื่อให้ระงับหรือเพิกถอนการกระทำ เช่นว่านั้น รวมทั้งจะกำหนดวิธีการตามสมควรหรือการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วยก็ได้

มาตรา 36 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีติดต่อกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการอื่นใด เพื่อให้ล่วงรู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารทั้งหลายที่บุคคลมีติดต่อกัน จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา 37 บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธิ นิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติ พิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ในการใช้เสรีภาพตามวรรคหนึ่ง บุคคลย่อม ได้รับความคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรมีควรได้ เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือ แตกต่างจากบุคคลอื่น

มาตรา 40 บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ดังต่อไปนี้

1. สิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง
2. สิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณา ซึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่อง การได้รับพิจารณาโดยเปิดเผย การได้รับทราบข้อเท็จจริงและตรวจเอกสารอย่างเพียงพอ การ เสนอข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง และพยานหลักฐานของตน การคัดค้านผู้พิพากษาหรือตุลาการ การ ได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาหรือตุลาการที่นั่งพิจารณาคดีครบองค์คณะ และการได้ รับทราบเหตุผลประกอบคำวินิจฉัย คำพิพากษา หรือคำสั่ง
3. บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะให้คดีของตนได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม
4. ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพยานในคดีมีสิทธิ ได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งสิทธิในการได้รับ การสอบสวนอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และการไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง
5. ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และพยานในคดีอาญา มีสิทธิได้รับความคุ้มครอง และความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ ส่วนค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่าย ที่จำเป็น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

6. เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ ย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม และย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงทางเพศ

7. ในคดีอาญา ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม โอกาสในการต่อสู้คดีอย่างเพียงพอ การตรวจสอบหรือได้รับทราบพยานหลักฐานตามสมควร การได้รับความช่วยเหลือในทางคดีจากทนายความ และการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว

8. ในคดีแพ่ง บุคคลมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายอย่างเหมาะสมจากรัฐ
มาตรา 44 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับหลักประกันความปลอดภัยและสวัสดิภาพในการทำงาน รวมทั้งหลักประกันในการดำรงชีพทั้งในระหว่างการทำงานและเมื่อพ้นภาวะการทำงาน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 45 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรา 44 จะกระทำมิได้ การห้ามหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเสนอข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการแทรกแซงด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรา 44 จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามวรรคสอง การให้นำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม แต่ทั้งนี้จะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามวรรคสองเจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้

มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับ

การศึกษาโดยตัดเทียบกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์วิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 51 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่เหมาะสม และได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการบริการสาธารณสุขจากรัฐซึ่งต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐอย่างเหมาะสมโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและทันต่อเหตุการณ์

มาตรา 52 เด็กและเยาวชน มีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม ทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟูในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว การแทรกแซงและการจำกัดสิทธิของเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อสงวนและรักษาไว้ ซึ่งสถานะของครอบครัวหรือประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแลมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมที่เหมาะสมจากรัฐ

1.2 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

ธิดารันต์ วรรณขาว (2552) ประเทศไทยได้ร่วมเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งสมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้รับรองเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 โดยประเทศไทยได้ลงนามในภาคยานุวัติสารรับอนุสัญญานี้ เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2535 มีจำนวนทั้งสิ้น 54 ข้อ สามารถจัดแบ่งสาระสำคัญออกเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้

1. สิทธิที่จะอยู่รอด เด็กมีสิทธิในการมีชีวิต การได้รับการเลี้ยงดูสุขภาพอนามัย โภชนาการ ความรัก การเอาใจใส่จากครอบครัวและสังคมในการเลี้ยงดูอย่างดีที่สุด การศึกษา การมีชีวิตที่ถูกต้อง ระบุชัดเจนดังนี้

ข้อ 6 “รัฐภาคียอมรับว่า เด็กทุกคนมีสิทธิติดตัวที่จะมีชีวิต รัฐภาคีจะประกันอย่างเต็มที่เท่าที่จะทำได้ให้มีการอยู่รอดและพัฒนาของเด็ก

ข้อ 7 “เด็กจะได้รับการจดทะเบียนทันทีหลังจากเกิด และมีสิทธิที่จะมีชื่อนับแต่เกิด และสิทธิที่จะได้สัญชาติเท่าที่เป็นไปได้ สิทธิที่จะได้รู้จักและได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดาตน รัฐภาคีจะประกันให้มีการปฏิบัติตามสิทธิเหล่านี้ตามกฎหมายภายใน และพันธกรณีของรัฐภาคี ที่มีอยู่ภายใต้ตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีเด็กตกอยู่ในสถานะไร้สัญชาติ ในกรณีที่มีการตัดเอกลักษณ์บางอย่างหรือทั้งหมดของเด็กออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือและความคุ้มครองตามสมควร เพื่อให้เอกลักษณ์ของเด็กกลับมาโดยเร็ว”

ข้อ 9 “รัฐภาคีจะประกันว่าเด็กจะไม่ถูกแยกจากบิดามารดาโดยขัดกับความประสงค์ของบิดามารดา เว้นแต่ในกรณีที่หน่วยงานที่มีอำนาจซึ่งอาจถูกทบทวนโดยศาลจะกำหนดตามกฎหมายและวิธีพิจารณาที่ใช้บังคับอยู่ว่าการแยกเช่นนี้จำเป็นเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก การกำหนดเช่นนี้อาจจำเป็นในกรณีเฉพาะ เช่น กรณีเด็กถูกกระทำโดยมิชอบถูกทอดทิ้งละเลยโดยบิดามารดา

2. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการถูกละเมิดปฏิบัติ จากการถูกล่วงละเมิดสิทธิ ถูกกลั่นแกล้งรังแก ทอดทิ้ง คุ้มครองเด็กที่ไม่มีครอบครัว เด็กกำพร้า เด็กพิการ แรงงานเด็ก การเอาเปรียบความเป็นส่วนตัวของเด็ก ดังนี้

ข้อ 2 “รัฐภาคีจะเคารพและประกันสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ แก่เด็กแต่ละคนที่อยู่ในเขตอำนาจของตนโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนิดใด ๆ โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ สีผิว ภาษา เพศ ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางชาติพันธุ์หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิด หรือสถานะอื่นของเด็ก หรือบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อประกันว่าเด็กได้รับความคุ้มครองจากการถูกละเมิดปฏิบัติ หรือการลงโทษทุกรูปแบบบนพื้นฐานของสถานภาพ กิจกรรม ความคิดเห็นที่แสดงออก ความเชื่อของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมายหรือสมาชิกในครอบครัวของเด็ก”

3. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา เด็กมีสิทธิที่จะได้เล่นและพักผ่อน เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม คือ การศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน การรับข่าวสาร สิทธิที่จะได้มาตรฐานความเป็นอยู่พอเพียงกับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ ความรู้สึกนึกคิด ศีลธรรม และสังคม

ข้อ 5 “รัฐภาคีจะเคารพต่อความรับผิดชอบ สิทธิ หน้าทีของบิดามารดา หรือสมาชิกของครอบครัวขยาย หรือชุมชน ซึ่งกำหนดไว้โดยขนบธรรมเนียมในท้องถิ่นหรือของ

ผู้ปกครองตามกฎหมาย ในอันที่จะให้แนวทางและการแนะแนวตามที่เหมาะสมในการใช้สิทธิของเด็กตามที่อนุสัญญานี้ให้การรับรอง ในลักษณะที่สอดคล้องกับความสามารถที่พัฒนาตามวัยของเด็ก”

4. สิทธิที่จะมีส่วนร่วม เด็กมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทุกเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กมีบทบาทในชุมชน มีเสรีภาพในการติดต่อ การแสดงทัศนคติของเด็กจะต้องมีการให้ความสำคัญอย่างเหมาะสม

ข้อ 12 “รัฐภาคีจะประกันเด็กที่สามารถมีความคิดเห็นเป็นของตนเองได้แล้ว ซึ่งสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นเหล่านั้นโดยเสรีในทุก ๆ เรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็ก ทั้งนี้ความคิดเห็นดังกล่าวของเด็กจะได้รับการพิจารณาตามสมควรแก่อายุและวุฒิภาวะของเด็ก”

สิทธิในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แสดงให้เห็นสิทธิทั้ง 4 เรื่อง คือ สิทธิที่จะอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนา เป็นสิทธิที่ประเทศที่ร่วมลงนามเป็นภาคีต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดการสอดคล้องกับสาระของอนุสัญญาฯ ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในประเทศที่ร่วมลงนามและเกิดการดำเนินการเพื่อให้สิทธิประโยชน์สูงสุดของเด็ก (อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, 2550, น. 170-171) ในส่วนของสิทธิเด็กในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ในกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้มีการกล่าวถึงสิทธิเด็ก ดังนี้

1. สิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สิทธิในการจัดการศึกษาอบรมขององค์การวิชาชีพและของเอกชน (มาตรา 43)

2. เด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม (มาตรา 53)

3. รัฐต้องให้การคุ้มครองพัฒนาเด็กและเยาวชน เสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน (มาตรา 80)

4. รัฐต้องส่งเสริมและให้การคุ้มครองแรงงานโดยเฉพาะแรงงานหญิงและเด็ก จัดระบบแรงงานสัมพันธ์ ประกันสังคม และการได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม (มาตรา 86)

5. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก ให้มีองค์การพัฒนาเอกชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภาได้ (มาตรา 190)

สิทธิเด็กในรัฐธรรมนูญ ได้แก่ สิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย รัฐต้องให้ความคุ้มครองเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัวจากการ

ใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม รัฐต้องมีนโยบายในการพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เด็กสามารถที่จะอยู่รอดปลอดภัยในสังคมได้

สาระสำคัญเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2506 นิยามความหมายของคำว่า เด็ก ซึ่งหมายถึง บุคคลอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึง 14 ปีบริบูรณ์ และนิยามคำว่า เยาวชน ซึ่งหมายถึง บุคคลอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์

1.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ทักษิณ ชินวัตร (2551) ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมายของคำว่าเด็ก ดังนี้

เด็ก เด็กกำพร้า เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส หรือที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิต เด็กที่มาปรากฏบิดามารดาหรือไม่สามารถสืบหาบิดามารดาได้ หรือเด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจน บิดามารดาหย่าร้าง ทิ้งร้าง ถูกคุมขัง หรือแยกกันอยู่และได้รับความลำบาก หรือเด็กที่ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัยหรือกำลังความสามารถและสติปัญญา หรือเด็กที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

สิทธิที่เด็กพึงได้รับตามกฎหมายฉบับนี้ คือ เด็กได้รับการปฏิบัติโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กโดยไม่เลือกปฏิบัติ เด็กมีสิทธิได้รับการปกป้อง คุ้มครองมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเป็นอันตรายต่อร่างกายหรือจิตใจ หรือขัดขวางการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็ก เด็กจะต้องได้รับการส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม

สาระสำคัญเกี่ยวกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2551 มีดังนี้

มาตรา 73 เด็กอายุยังไม่เกิน 10 ปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กไม่ต้องรับโทษ

มาตรา 74 เด็กอายุกว่า 10 ปีแต่ไม่เกิน 15 ปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นมาอาศัยอยู่มาตักเตือนด้วยก็ได้

2. ถ้าศาลเห็นว่าบิดา มารดา ผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมอบอำนาจนั้นให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครองโดยวางข้อกำหนดให้บิดา มารดาหรือผู้ปกครองระวางเด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้ายตลอดเวลาที่ศาลกำหนดซึ่งต้องไม่เกินสามปีและกำหนดจำนวนเงินที่เห็นสมควรซึ่งบิดา มารดา ผู้ปกครองจะต้องชำระต่อศาลไม่เกินครั้งละหนึ่งหมื่นบาท

1.4 ทฤษฎีพัฒนาบุคลิกภาพของ Erik Erikson

ศรัณย์ คำวิสุทธิ (2525, น. 32-34) ทฤษฎีของอีริกสันเป็นนักจิตวิเคราะห์ที่มีชื่อของอเมริกา และจัดอยู่ในกลุ่มฟรอยด์รุ่นใหม่ เกิดที่เมืองแฟรงเฟิร์ต ประเทศเยอรมัน ต่อมาได้ย้ายไปอยู่ประเทศสหรัฐอเมริกาใน ค.ศ. 1933 และเป็นผู้วิเคราะห์เกี่ยวกับเด็กเป็นคนแรกในนครบอสตัน เห็นว่าการจะทำความเข้าใจพฤติกรรมเด็กจะต้องศึกษาจากการอบรมเลี้ยงดู สภาพสังคม และความเป็นอยู่ของเด็ก ปัญหาที่นำมาวิเคราะห์นั้นจะอธิบายเชื่อมโยงระหว่างจิตวิทยากับสังคมวิทยาในรูปแบบของมานุษยวิทยา ซึ่งมีแนวความคิดว่ามนุษย์ต้องพึ่งสังคมและสังคมก็ต้องพึ่งมนุษย์ มนุษย์มีวิวัฒนาการที่สลับซับซ้อนและผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของธรรมชาติหลายขั้นตอน

พัฒนาการทางบุคลิกภาพ 8 ขั้นตอนของ Erikson

ทฤษฎีของ Erikson อธิบายพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยชรา โดยเชื่อว่า วัยแรกของชีวิตเป็นวัยที่เป็นรากฐานเบื้องต้น และวัยต่อ ๆ มา ก็สร้างจากรากฐานนี้ ถ้าหากในวัยทารกเด็กได้รับการดูแลอย่างดีและอบอุ่น ก็จะช่วยให้เด็กมีความเชื่อถือในผู้อื่นที่อยู่รอบ ๆ ตั้งแต่บิดามารดา บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเขา จะช่วยให้เด็กช่วยตนเอง มีความตั้งใจที่จะทำอะไรเอง และเมื่อเขาเติบโตขึ้นก็จะเป็นผู้ที่รู้สึกว่าคุณภาพ นอกจากนี้นี้ยังมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น สามารถที่จะยอมรับสิ่งที่ดีและไม่ดีของตนเองและผู้อื่น ทั้งเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม ไม่มีความอิจฉาว่าเพื่อนจะดีกว่าตน เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็จะเป็นผู้เสียสละไม่เห็นแก่ตัว และเมื่ออยู่ในวัยสูงอายุก็จะมีความสุข เพราะว่าได้ทำประโยชน์และหน้าที่มาอย่างเต็มที่แล้ว Erikson ถือว่าชีวิตของคนเราแต่ละวัยจะมีปัญหา บางคนก็สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง แต่บางคนก็แก้ปัญหาเองไม่ได้ อาจจะต้องไปพบจิตแพทย์ หรือนักจิตวิทยาช่วยเพื่อแก้ปัญหา แต่บุคลิกภาพของแต่ละบุคคลเป็นเรื่องที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทุกคนมีโอกาสที่จะแก้ไขบุคลิกภาพของตน และผู้ใหญ่ที่อยู่แวดล้อมก็มีส่วนที่จะช่วยส่งเสริมหรือแก้ไขบุคลิกภาพของผู้เยาว์ที่อยู่ในความดูแลให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสุข Erickson แบ่งระยะการพัฒนาการของมนุษย์ไว้ดังนี้ (พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศน์, 2547, น. 86-97)

1. ความไว้วางใจกับความไม่ไว้วางใจ (Sense of Trust vs. Sense of Mistrust) (ในช่วง 0-2 ปี) ถ้าเด็กได้รับความรักใคร่ที่เหมาะสม ทำให้เขาารู้สึกว่าโลกนี้ปลอดภัย น่าอยู่และไว้วางใจได้ แต่ถ้าตรงกับข้ามเด็กก็จะรู้สึกว่าโลกนี้เต็มไปด้วยอันตรายไม่มีความปลอดภัย มีแต่ความหวาดระแวง

2. ความรู้สึกเชื่อมั่นในตน หรือสงสัยไม่แน่ใจในความสามารถของตน (Sense of Autonomy vs. Sense of Doubt and Shame) (ในช่วง 2-3 ปี) เด็กในวัยนี้จะเริ่มพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญและอยากเอาชนะสิ่งแวดล้อมหรืออำนาจที่มีอยู่ พ่อแม่จึงควรระวังในเรื่องความสมดุลในการเลี้ยงดู ควรให้อิทธิพลและกำลังใจต่อเด็ก เด็กจะพัฒนาความเป็นตัวเอง มีความมั่นใจ รู้จักอิสระที่จะควบคุมตนเอง แต่ถ้าพ่อแม่ไม่ให้โอกาสหรือทำแทนเด็กทุกอย่าง เด็กจะเกิดความคลงแคลงใจในความสามารถของตนเอง

3. การเป็นผู้ริเริ่มหรือรู้สึกผิด (Sense of Initiative vs. Sense of Guilt) (ในช่วง 3-5 ปี) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดถึงการใช้ภาษาจะช่วยให้เด็กเกิดแนวคิดในการวางแผนและการริเริ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะเป็นการส่งเสริมทำให้เขารู้สึกต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าต่อไปเด็กก็จะมีความคิดริเริ่ม แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้ใหญ่คอยเข้มงวด ไม่เปิดโอกาสให้เด็ก ตาหนียอยู่ตลอดเวลา เขาก็จะรู้สึกผิดเมื่อคิดจะทำสิ่งใด ๆ นอกจากนี้เขาก็จะเริ่มเรียนรู้บทบาททางเพศมาตรฐานทางศีลธรรมและการควบคุมอารมณ์

4. การรู้สึกว่าตนประสบความสำเร็จหรือรู้สึกด้อย (Sense of Industry vs. Sense of Inferiority) (ในช่วง 6-12 ปี) เด็กในวัยนี้จะเริ่มเข้าเรียนและต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น มีพัฒนาการทางด้านความขยันขันแข็ง โดยพยายามคิดทำ คิดผลิตสิ่งต่าง ๆ ให้เหมือนผู้ใหญ่ด้วยการทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังใจ ถ้าเขาได้รับคำชมเชยก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดกำลังใจ มีความมานะพยายามมากขึ้น แต่ถ้าตรงกันข้ามเด็กไม่ได้รับความสนใจหรือผู้ใหญ่แสดงออกมาให้เขาเห็นว่าเป็นการกระทำที่น่ารำคาญเขาก็จะรู้สึกต่ำต้อย

5. การรู้เอกลักษณ์ตนเองหรือการสับสนในเอกลักษณ์ตนเอง (Sense of Identity vs. Sense of Identity Diffusion) (ในช่วง 12-17 ปี) เป็นช่วงที่เด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่น และเริ่มพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเองว่าตนคือใคร ถ้าเขาค้นหาตนเองได้ เขาจะแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสม แต่ถ้าตรงกันข้ามเขาค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองไม่พบเขาจะเกิดความสับสนและแสดงบทบาทที่ไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับตนเอง

6. ความรู้สึกว่ามีเพื่อนหรือมีความรู้สึกอ้างว้าง (Intimacy vs. Isolation) (ในช่วง 17-21 ปี) เป็นขั้นของการพัฒนาทางด้านความรัก ความผูกพัน เมื่อบุคคลสามารถค้นพบ

เอกลักษณ์ของตนเองได้แล้ว ก็เกิดความรู้สึกต้องการมีเพื่อนสนิทที่รู้จัก สามารถปรับทุกข์ซึ่งกันและกันได้ ตลอดถึงแสดงความยินดี และเสียสละให้แกกัน แต่ถ้าพัฒนาการในช่วงนี้ล้มเหลวไม่สามารถสร้างความรู้สึกเช่นนี้ได้ เขาก็จะขาดเพื่อนสนิท หรือเกิดความรู้สึกต้องการจะชิงดีชิงเด่นชอบทะเลาะกับผู้อื่น รู้สึกว่าเหวเหมือนถูกทอดทิ้ง ซึ่งจะนำไปสู่การแยกตัวเอง และดำเนินชีวิตอย่างโดดเดี่ยว

7. ความรู้สึกรับผิดชอบแบบผู้ใหญ่หรือความรู้สึกเฉื่อยชา (Generativity vs. Stagnation) (ในช่วง 22-40 ปี) เป็นช่วงของวัยกลางคน ซึ่งมีความพร้อมที่จะสร้างประโยชน์ให้สังคมได้เต็มที่ ถ้าพัฒนาการแต่ละขั้นตอนที่ผ่านมามีดำเนินไปด้วยดี มีการดูแลรับผิดชอบเอาใจใส่ต่อบุตรหลานให้มีความสุข มีการอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้เป็นคนดีต่อไปในอนาคต แต่ถ้าตรงกันข้ามก็จะไม่ประสบความสำเร็จ เขาจะเกิดความรู้สึกท้อถอย เบื่อหน่ายชีวิต คิดถึงแต่ตนเองไม่รับผิดชอบต่อสังคม

8. ความรู้สึกมั่นคงและความรู้สึกท้อถอย (Ego Integrity vs. Despair) (ในช่วง 40 ปีขึ้นไป) เป็นวัยนี้เป็นวัยบุคคลควรได้รับความสำเร็จในชีวิตขั้นสูงสุด เขาจะยอมรับความจริงในวัยที่เปลี่ยนแปลงไป มีความสุขในชีวิตที่เหลืออยู่ มีความสุขุม ยอมรับแก่ การเจ็บ การตายที่จะเกิดขึ้น ถ้าบุคคลผ่านขั้นตอนต่าง ๆ มาด้วยดีก็จะมองอดีตเต็มไปด้วยความสำเร็จ มีปรัชญาชีวิตตนเอง ภูมิใจในการถ่ายทอดประสบการณ์ต่างให้แก่ลูกหลาน แต่ถ้าตรงกันข้ามกันชีวิตมีแต่ความล้มเหลว ก็จะเกิดความรู้สึกสิ้นหวังในชีวิต เสียเวลาที่ผ่านมาไม่พอกับชีวิตในอดีตไม่ยอมรับสภาพตนเอง เกิดความคับข้องใจต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ขาดความสงบสุขในชีวิต

2. สวัสดิการของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา

สวัสดิการของศูนย์ฯ จำแนกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 สวัสดิการขั้นพื้นฐาน

งานอภิบาล

งานอภิบาลนี้มีเจ้าหน้าที่อภิบาล (พ่อบ้าน) อยู่ดูแลประจำหอนอนทั้งหมด จำนวน 4 หอ ได้แก่ หอนอน 1 2 3 และหอภาคภูมิ มีพ่อบ้านจำนวน 5 คน ช่วยกันปกครองดูแลอบรม

เด็กและเยาวชนให้มีระเบียบวินัย พินิจ พิเคราะห์ สอดส่องความประพฤติ นิสัยของเด็กและเยาวชน เพื่อทราบปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาต่อไป หอภาคภูมิ เป็นหอนอนพิเศษต่างจากหอนอนอื่น เนื่องจากเด็กและเยาวชนที่เข้าอยู่จะต้องได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการ ต้องมีความตั้งใจในการฝึกอบรม มีความประพฤติที่ดีอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เด็กและเยาวชนที่ได้เข้าอยู่จะได้รับสิทธิพิเศษ เช่น การลากลับเยี่ยมบ้านได้มากขึ้น ออกไปร่วมกิจกรรมภายนอกศูนย์ฝึกและอบรมเป็นประจำ ได้รับการพิจารณาลดระยะเวลาการฝึกอบรมในวันสำคัญต่าง ๆ การควบคุมจะเป็นลักษณะไม่เข้มงวดมากนัก โดยพยายามให้เด็กและเยาวชนปกครองดูแลกันเองลักษณะ “เพื่อนช่วยเพื่อน”

การเรียนวิชาชีพ

มีการนำหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนหลักสูตรระยะสั้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน หรือสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน มีการเรียนการสอนพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเข้าสู่ตลาดแรงงานและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพยิ่งขึ้น หน่วยวิชาชีพที่เปิดสอน จำนวน 9 วิชาชีพ ได้แก่

1. ช่างเชื่อมโลหะ ประกอบด้วยครูผู้สอน 1 คน เปิดสอนสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสนใจและมีระยะเวลาการฝึกอบรมอย่างต่ำ 1 ปี สอนทั้งภาคทฤษฎี เช่น การใช้เครื่องมือ การอ่านการเขียนแบบ และภาคปฏิบัติ เช่น การใช้ลวดเชื่อม การเชื่อมในท่าต่าง ๆ รวมทั้งการให้ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และการปฏิบัติเพื่อให้เกิดชิ้นงาน เช่น การทำเหล็กตัดที่วางกระดางต้นไม้ เพื่อใช้ในกิจการของศูนย์ฝึกและอบรม ตลอดจนประสานงานร่วมมือกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ในการจัดการเรียนการสอนและการทดสอบเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับวุฒิบัตรที่สามารถประกอบอาชีพได้

2. ช่างพิมพ์ ประกอบด้วยครูผู้สอน 1 คน สอนเกี่ยวกับการพิมพ์ออฟเซ็ทเบื้องต้น โดยรับงานพิมพ์ของทางราชการ เช่น แบบพิมพ์ต่าง ๆ ของศาล แบบพิมพ์ของสถานพินิจทั่วประเทศ เป็นต้น โดยการนำระบบเงินทุนหมุนเวียนมาใช้ซึ่ง ทำให้เด็กและเยาวชนมีเงินปันผลตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง

3. ช่างไม้และก่อสร้าง ประกอบด้วยครู 1 คน สอนเกี่ยวกับงานไม้ การประกอบเครื่องเรือนและงานก่อสร้าง โดยเน้นให้เด็กและเยาวชนสามารถปฏิบัติงานได้จริง เช่น การซ่อมแซมอาคาร ฯลฯ รวมทั้งให้ความรู้ด้านทฤษฎีต่าง ๆ เช่น การวัดและการใช้เครื่องมือ เป็นต้น

4. ช่างตัดผม ประกอบด้วยครูผู้สอน 1 คน โดยฝึกให้ตัดผมทรงนักเรียนให้เด็กและเยาวชนภายในศูนย์ฝึกและอบรมทั้งหมด เพื่อฝึกทักษะการตัดผมและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

5. ช่างศิลป์และศิลปินทัศนกรรม ประกอบด้วยครูผู้สอน 2 คน แบ่งการสอนออกเป็น 2 แบบคือ การสอนเกี่ยวกับงานฝีมือต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการไปประกอบอาชีพ เช่น การเพ้นท์แก้ว การทำกำไลข้อมือ การทำพวงกุญแจลวดดัด เป็นต้น อีกแบบหนึ่งคือ การสอนเกี่ยวกับงานศิลปะโดยทั่วไป เช่น การทาสี การออกแบบ การวาดเส้น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น การเขียนป้ายผ้า การเขียนโปสเตอร์ใช้ตกแต่งในการประชุมต่าง ๆ

6. ช่างไฟฟ้า ประกอบด้วยครูผู้สอน 1 คน เป็นลักษณะการซ่อมบำรุง และฝึกหัดการเดินสายไฟภายในและภายนอกอาคาร

7. เกษตรและการจัดสวน ประกอบด้วยครูผู้สอนจำนวน 1 คน เป็นหน่วยวิชาชีพที่เน้นให้เด็กและเยาวชนดูแลรักษาต้นไม้ สามารถจัดตกแต่งให้เกิดความสวยงามแก่พื้นที่ตามแบบต่าง ๆ ได้ รวมทั้งการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนดูแลเรื่องความสะอาด และฝึกการจัดตกแต่งพื้นที่ภายในศูนย์ฝึกและอบรมให้มีความสวยงาม

8. หน่วยสามัญ ประกอบด้วยครูผู้สอนจำนวน 1 คน จัดการเรียนการสอนวิชาสามัญให้แก่เด็กและเยาวชนที่ยังไม่จบการศึกษาชั้นพื้นฐาน (ป.6) รวมทั้งดูแลและประสานงานกับศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนเขตพระโขนงให้กับเด็กและเยาวชนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย และหากเยาวชนมีความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาก็สามารถศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้

9. หน่วยวิชาชีพดนตรี จัดการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้การปฏิบัติกีตาร์เบื้องต้น 1 และ 2 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ดนตรี และทฤษฎีคอมพิวเตอร์สากลเพื่อให้เกิดและเยาวชนมีทักษะทางด้านดนตรีสากล และสามารถต่อยอดเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ

10. หน่วยพลศึกษา ประกอบด้วยครูผู้สอนจำนวน 1 คน โดยจัดให้เยาวชนแต่ละหน่วยได้เรียนและเล่นกีฬา เช่น ฟุตบอล ฟุตซอล บิงปอง เปตอง เป็นต้น รวมทั้งนำตัวแทนเด็กและเยาวชนเข้าร่วมแข่งขันกีฬากับชุมชน

11. ห้องสมุด มีเจ้าหน้าที่ดูแลประจำ 1 คน มีหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ให้มีนิสัยรักการอ่าน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หนังสือส่วนใหญ่จะได้รับการบริจาคและงบประมาณในการจัดซื้อ เปิดให้บริการจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30-15.30 น. วันเสาร์-วันอาทิตย์ เวลา 09.00-15.30 น.

12. งานโรงครัว มีเจ้าหน้าที่ (คนครัว) จำนวน 3 คน มีเจ้าหน้าที่ในการจัดปรุงอาหารให้สะอาดปลอดภัย ถูกต้องตามหลักโภชนาการ เด็กและเยาวชนทุกคนจะได้คุณค่าอาหารครบ 5 หมู่ทุกวัน เด็กและเยาวชนจะได้รับแจกนมคนละ 1 กล่องพร้อมอาหารว่าง

นอกจากนั้นแล้วยังมีโปรแกรมบำบัด แก่ไข ฟันฟูเด็กและเยาวชนของคุณฝักและอบรม โดยมีนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และพยาบาลวิชาชีพ ร่วมกันในการให้การบำบัด แก่ไข ฟันฟูเด็กและเยาวชนตามระยะเวลาการฝักอบรม ดังนี้

1. ฝักอบรมระยะสั้น 1-6 เดือน
2. ฝักอบรมระยะกลาง 6-18 เดือน
3. ฝักอบรมระยะยาวตั้งแต่ 18 เดือนขึ้นไป
4. เตรียมความพร้อมก่อนกลับสู่สังคมไม่เกิน 6 เดือน

ในส่วนของ การเตรียมความพร้อมก่อนกลับคืนสู่สังคมจะมีการแยกเด็กและเยาวชนที่ เหลือระยะเวลาการฝักอบรมไม่เกิน 6 เดือน มาทำกลุ่มเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยกับ นักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์เพื่อให้เยาวชนมีความพร้อมในการออกไปใช้ชีวิตในสังคม ภายนอก เช่น ฝักทักษะทางสังคม ทักษะในการควบคุมอารมณ์ นอกจากนี้ยังมีการฝักวิชาชีพใน ระยะสั้นต่าง ๆ โดยภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อให้ความรู้ด้านต่าง ๆ แก่เด็กและเยาวชน อีกทั้ง มีการเตรียมความพร้อมให้กับครอบครัวก่อนที่จะรับเด็กและเยาวชนไปอยู่ร่วมกันด้วย

โปรแกรมบำบัด แก่ไข ฟันฟูด้านยาเสพติด

โปรแกรมนี้เริ่มตั้งแต่พยาบาลดำเนินการจำแนกเด็กและเยาวชนที่เข้ามาใหม่ที่มี ประวัติเสพยาเสพติดหรือผู้ติด และจัดให้เด็กเยาวชนเข้ารับการบำบัดตามกลุ่มของตนเองโดยใช้ กิจกรรมกลุ่มบำบัดตามโปรแกรมบำบัด แก่ไข ฟันฟู โดยมีนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาลและนักวิชาการอบรมและฝักวิชาชีพ ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้เสพยา ได้รับการบำบัด จำนวน 10 คน กลุ่มผู้ติดยา ได้รับการบำบัดจำนวน 20 คน เมื่อได้รับการบำบัดครบตามจำนวน คาบแล้วก็จะส่งต่อเข้ารับโปรแกรมบำบัดของคุณฝักและอบรมต่อไปจนครบระยะเวลาคาบ

กิจกรรมลูกเสือ

มีการจัดตั้งกองลูกเสือ To Be Number One โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้เยาวชนนำวิธีการของลูกเสือไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง เหมาะสม
2. เพื่อให้เยาวชนเกิดความตระหนักในการประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม
3. เพื่อให้เยาวชนฝักทักษะการคิดและแก้ไขปัญหา
4. ฝักให้เยาวชนรู้จักช่วยเหลือตนเอง มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยและ ที่สำคัญคือฝักจิตใจให้มีความเป็นคน (มีใจฝักคนให้เป็นเครื่องจักร)

กิจกรรมลูกเสือนี้จะมีทุกวันพุธ เวลา 13.00 น. โดยมีการเรียนการสอนหลักสูตรต่าง ๆ เช่น กิจกรรมลูกเสือ ฝึกอบรมเบียดแถว คำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือ การปฐมพยาบาล แผนที่เข็มทิศ เป็นต้น

กิจกรรมชมรม

มีการจัดตั้งชมรมซึ่งดำเนินการโดยกลุ่มงานพัฒนาพฤตินิสัย กลุ่มงานบำบัด แก้ไขฟื้นฟู กลุ่มงานประสานกิจกรรมชุมชน และฝ่ายบริหารงานทั่วไป ชมรมจัดตั้งขึ้นตามความสนใจของเด็กและเยาวชนเพื่อให้เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความชอบของตน รวมทั้งได้รับความรู้และทักษะในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีจำนวน 14 ชมรม เช่น ชมรมหมากล้อม ชมรมหมากรุก ชมรมเปตอง ชมรมเซปักตะกร้อ เป็นต้น โดยกำหนดให้เด็กเข้าชมรมในวันศุกร์ เวลา 13.00-15.30 น.

คณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน

ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่ต่ำกว่า 3 คน โดยทำหน้าที่ให้คำแนะนำและประเมินผลการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนและดูแลความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนในด้านการกิน อยู่หลับนอน การศึกษา การจัดสภาพแวดล้อม การรักษาพยาบาลและการเคลื่อนย้ายเด็กและเยาวชน

2.2 สวัสดิการระบบชั้น

การจัดแบ่งเด็กและเยาวชนออกเป็นระดับชั้นต่าง ๆ และกำหนดสิทธิต่าง ๆ ตามลำดับชั้น ดำเนินการโดยคณะกรรมการปรับชั้น ซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาพฤตินิสัย พ่อบ้าน ครูหน่วยวิชาชีพและสามัญ นักจิตวิทยา กลุ่มงานบำบัด และนักสังคมสงเคราะห์ กลุ่มงานบำบัด (เลขานุการ) โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้ทราบความประพฤติและผลของการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแต่ละคน
2. เพื่อเป็นการกำหนดบริการและสิทธิต่าง ๆ ตามที่เด็กและเยาวชนควรจะได้รับในแต่ละระดับชั้นต่าง ๆ
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาอนุญาตในเรื่องต่าง ๆ ให้แก่เด็กและเยาวชนการแบ่งชั้นเด็กและเยาวชนแบ่งเป็น 5 ระดับ (รายละเอียดตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1
ระบบชั้นในการแบ่งเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกฯ

ลำดับชั้น	ระยะสั้น ไม่เกิน 6 เดือน	ระยะกลาง 6 เดือน-1 ปี 6 เดือน	ระยะยาว ตั้งแต่ 1 ปี 6 เดือนขึ้นไป
5 ไป 4	1 เดือน	1 เดือน	1 เดือน
4 ไป 3/1	1 เดือน	1 เดือน	1 เดือน
3/1 ไป 3/2	-	3 เดือน	6 เดือน
3/2 ไป 2/1	2 เดือน	3 เดือน	6 เดือน
2/1 ไป 2/2	-	3 เดือน	5 เดือน
2/2 ไป 1	2 เดือน	3 เดือน	5 เดือน
รักษาระดับ 1	1 เดือน	3 เดือน	3 เดือน

ที่มา: ระบบชั้นในการแบ่งเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกฯ, โดย กลุ่มพัฒนาระบบงานสังคมสงเคราะห์, 2552, สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2552, จาก http://www.2doj.moj.go.th/download2/upload/download_10_1252987592.doc

โดยเด็กและเยาวชนที่เข้ามาใหม่ให้อยู่ในชั้น 4 และเลื่อนชั้นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การเลื่อนชั้นพิจารณาจากความประพฤติ ผลการอบรม ระดับคะแนนที่ถูกเพิ่ม/ลดของเยาวชนและระยะเวลาของการฝึกอบรม ซึ่งแต่ละระดับชั้นจะมีสิทธิประโยชน์ที่ได้รับแตกต่างกันออกไป กรณีเด็กและเยาวชนกระทำผิดกฎระเบียบที่ร้ายแรงจะถูกลดอยู่ในชั้น 5 และจะได้รับการเลื่อนชั้นก็ต่อเมื่อมีความประพฤติที่เหมาะสม ส่วนการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบของศูนย์ฝึกและอบรมนั้นจะไม่มี การลงโทษจะเป็นไปตามกฎกระทรวงที่กำหนดไว้คือให้ทำงานและตัดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ และก่อนการลงโทษจะมีการสอบสวนโดยคณะกรรมการก่อนว่าเด็กและเยาวชนกระทำผิดจริงจึงเสนอผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาลงโทษ

2.3 กระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในต่างประเทศ

1. ประเทศญี่ปุ่น
2. ประเทศสหรัฐอเมริกา
3. ประเทศอังกฤษ

1. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในประเทศญี่ปุ่น (สุจิต เจนนพกาญจน์, 2538, น. 127-134)

สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในประเทศญี่ปุ่นจัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายสถานฝึกและอบรมเป็นหน่วยงานของรัฐ รับเยาวชนอายุ 14 ปีถึง 19 ปี ผู้กระทำผิด ซึ่งศาลครอบครัวได้พิจารณาพิพากษาให้ส่งตัวไปรับเข้าการฝึกอบรม

ประเภทของสถานฝึกและอบรม

สถานฝึกและอบรมแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ตามลักษณะของเยาวชนที่รับตัวไว้ฝึกอบรม ดังนี้

1. สถานฝึกและอบรมขั้นต้น (Primary Juvenile Training School)
เป็นสถานฝึกที่รับเยาวชนอายุ 14 ปี หรือมากกว่าแต่ไม่เกิน 16 ปี ผู้ซึ่งไม่มีข้อบกพร่องทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. สถานฝึกและอบรมขั้นกลาง (Middle Juvenile Training School)
เป็นสถานฝึกที่รับเยาวชนอายุประมาณ 16 ปีหรือมากกว่าแต่ไม่เกินอายุ 20 ปี ผู้ซึ่งไม่มีข้อบกพร่องทั้งทางร่างกายและจิตใจ
3. สถานฝึกและอบรมแบบพิเศษ (Special Juvenile Training School)
เป็นสถานฝึกที่รับเยาวชนอายุประมาณ 16 ปี หรือมากกว่าแต่ไม่เกิน 23 ปี ผู้ซึ่งไม่มีข้อบกพร่องทั้งทางร่างกายและจิตใจ แต่มีแนวโน้มที่มีความก้าวร้าวในการประกอบอาชญากรรม
4. สถานฝึกและอบรมทางการแพทย์ (Medical Juvenile Training School)
เป็นสถานที่ฝึกที่รับเยาวชนอายุ 14 ปี หรือมากกว่าแต่ไม่เกิน 26 ปี ผู้ซึ่งมีข้อบกพร่องทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรง

การจำแนกเด็กและเยาวชน (Classification)

การบำบัดแก้ไขขึ้นอยู่กับการจำแนกประเภทและการทดสอบเยาวชน เจ้าหน้าที่จะกำหนดเป้าหมายในการบำบัดแก้ไขเยาวชนเป็นรายบุคคลเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของ

เยาวชน การจำแนกประเภทจะช่วยให้เยาวชนได้รับการบำบัดแก้ไขเป็นกลุ่มอย่างเหมาะสมและจะเป็นการจัดจำนวนเยาวชนให้มีจำนวนที่แน่นอน ในการบำบัดแก้ไขเป็นกลุ่มจะได้รับการจัดโดยพิจารณาถึงลักษณะและบุคลิกของเยาวชน

การรับตัว (Admission)

เมื่อรับตัวเยาวชนที่ถูกส่งตัวมาตามคำสั่งศาลครอบครัว สถานฝึกและอบรมเด็ก และเยาวชนจะเริ่มควบคุมตัวเยาวชนไว้ในฐานะผู้รับการฝึกอบรม กระบวนการรับตัวเป็นกระบวนการตามกฎหมาย โดยมีวิธีการดังนี้

- กระบวนการต่าง ๆ จะเริ่มต้นที่ภายหลังจากรับตัวเยาวชน
- กรรณวิธีการรับตัวเยาวชนจะต้องทำให้เยาวชนประทับใจในสถานฝึกและอบรม
- เริ่มบำบัดแก้ไขขั้นต้น เมื่อรับตัวเยาวชนที่เข้ามา โดยเยาวชนจะถูกกักตัวไว้ในหอพักแบบขังเดี่ยว ห้องจะถูกล็อกไว้ เพื่อให้มีโอกาสน้อยที่สุดในการพบปะติดต่อกับเยาวชนอื่น และในขณะเดียวกันก็จะศึกษารวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเยาวชน เช่น บุคลิกภาพ สุขภาพกาย จิตใจ ภูมิหลังทางครอบครัว ประวัติส่วนตัว ภูมิหลังการศึกษาและคุณสมบัติของเยาวชน

- ระยะเวลาในการบำบัดแก้ไขประมาณ 14 วัน นอกจากนี้จะมีข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเยาวชนถูกส่งมาโดยศาลครอบครัว ได้แก่ บันทึกเกี่ยวกับการสืบสวน-สอบสวน ก่อนพิจารณาตีคำแนะนำในการให้การบำบัดแก้ไขโดยผู้พิพากษาจากศาลครอบครัว และบันทึกข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเยาวชนจากสถานจำแนกประเภทเยาวชน

แผนการบำบัด (Treatment Programmer)

สถานฝึกและอบรมเยาวชนขั้นต้นและสถานฝึกและอบรมขั้นกลางจะจัดแบ่งแผนการบำบัดแก้ไข ตามระยะเวลาของการฝึกอบรม ซึ่งแบ่งออกเป็น

- แผนการบำบัดแก้ไขระยะสั้น (Short-Term Treatment Programmer) สำหรับเยาวชนผู้ซึ่งไม่มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพกรรมและสามารถที่จะให้การบำบัดฟื้นฟูด้วยวิธีการฝึกอบรมอย่างเข้มข้น แผนการบำบัดแก้ไขระยะสั้นแบ่งออกเป็น 3 แผนการย่อย ดังนี้

- แผนการระยะสั้นโดยทั่วไป (General Short-Term Programmer) สำหรับเยาวชนผู้ซึ่งมีความจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ซึ่งแผนการดังกล่าวนี้ได้แบ่งย่อยออกเป็น 3 หลักสูตร ได้แก่

- หลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญ
- หลักสูตรการแนะนำทางด้านวิชาชีพ
- หลักสูตรการแนะนำเกี่ยวกับอาชีพโดยระยะเวลาของแต่ละหลักสูตร 4-6 เดือน

- แผนการระยะสั้น สำหรับเยาวชนผู้กระทำผิดที่มีความเหมาะสมกับแผนการบำบัดแก้ไขในสถานฝึกและอบรมแบบเปิด ระยะเวลาของแผนการนี้โดยทั่วไปจะใช้เวลา 2-3 เดือน จนถึง 4 เดือน เป็นอย่างสูง

- แผนการระยะสั้นพิเศษ สำหรับเยาวชนผู้ที่มีความเหมาะสมกับแผนการบำบัดแก้ไขแบบเปิด โดยการส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาทางด้านวิชาชีพและวิชาสามัญภายนอกสถานฝึกและอบรมโดยใช้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน

- แผนการบำบัดแก้ไขระยะยาว (Long-Term Treatment Programme) จะจัดไว้สำหรับเยาวชนซึ่งมีแนวโน้มก้าวหน้าในการประกอบอาชีพการมักรยากแก่การขัดเกลาในระยะเวลาอันสั้น แผนการนี้จะดำเนินการติดต่อกันไปโดยหลักการแล้วไม่เกิน 2 ปี

หลักสูตรการบำบัดแก้ไข (Treatment Course)

จุดมุ่งหมายของการบำบัดแก้ไขในสถานฝึกและอบรมเด็กและอบรมเยาวชนคือ เป็นการแก้ไขพฤติกรรมกรรมการต่อต้านสังคมหรือไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเจริญเติบโตของเยาวชนไปในทางที่ดี เพื่อให้เยาวชนสามารถดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้องและเคารพกฎหมายภายหลังจากที่ได้รับการปลดปล่อย จากจุดประสงค์ดังกล่าวเยาวชนทุกคนจะได้รับการบำบัดแก้ไขมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยที่ลักษณะและขั้นตอนการพัฒนาเยาวชนมีความแตกต่างกันมาก จึงจัดหลักสูตรการฝึกอบรมตามแผนการบำบัดแก้ไขระยะยาว 5 หลักสูตร และตามแผนการบำบัดแก้ไขระยะสั้น 3 หลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรการแนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต (G)

หลักสูตรการแนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตจัดเป็นการฝึกอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานทางสังคม เพื่อให้มีระเบียบวินัยในการดำเนินชีวิตในสังคมสำหรับเยาวชนผู้ซึ่งมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือผู้ที่ยังไม่มีวุฒิภาวะ การแนะแนวเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตจะช่วยให้เยาวชนรู้จักพัฒนาความคิดเห็น ทศนคติ เกี่ยวกับวิถีชีวิตในสังคม โดยวิธีการของกลุ่มกิจกรรมการให้คำแนะนำปรึกษา การบรรยาย และจิตบำบัด หลักสูตรนี้โดยแบ่งออกเป็น 3 หลักสูตรย่อย ได้แก่ G1 G2 และ G3

หลักสูตร G1 เป็นหลักสูตรที่ได้รับการบำบัดแก้ไขสำหรับเยาวชนผู้ที่มีความจำเป็นที่ต้องได้รับการบำบัดโดยการแนะแนวเป็นรายบุคคล เนื่องจากมีบุคลิกภาพแปรปรวนอย่างมากหรือมีพฤติกรรมต่อต้านสังคมอย่างมาก

หลักสูตร G2 สำหรับเยาวชนผู้ซึ่งไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ เพราะว่ามีสติปัญญาอยู่ในระดับต่ำหรือยังไม่มีวุฒิภาวะ

หลักสูตร G3 สำหรับเยาวชนผู้ซึ่งไม่ต้องรับการฝึกอบรมในหลักสูตร G1 และ G2

2. หลักสูตรการฝึกวิชาชีพ (V)

หลักสูตรนี้จัดเป็นแผนการอบรมด้านวิชาชีพขั้นสูง ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายการฝึกวิชาชีพ กฎหมายผู้ชำนาญการในงานไฟฟ้า และกฎหมายอื่น ๆ เยาวชนจะได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้เรียนรู้ทักษะทางด้านวิชาชีพเป็นอย่างดี

3. หลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญ (E)

หลักสูตรนี้เป็นการจัดหลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญในโรงเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือสูงกว่านั้นสำหรับเยาวชนผู้ซึ่งยังไม่จบหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ สามารถจัดการศึกษาวิชาสามัญในสถานฝึกอบรมสำหรับเยาวชนผู้ประสงค์จะศึกษาในระดับสูงขึ้นเมื่อได้รับการปลดปล่อยหลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญแบ่งออกเป็น 2 หลักสูตรย่อย ได้แก่ E1 และ E2

หลักสูตร E1 สำหรับเยาวชนผู้ซึ่งจำเป็นต้องเรียนวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

หลักสูตร E2 สำหรับเยาวชนผู้ซึ่งจำเป็นต้องเรียนหรือปรารถนาที่จะเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. หลักสูตรการศึกษาพิเศษ (H)

หลักสูตรนี้จัดไว้เพื่อให้การบำบัดเป็นพิเศษแก่เยาวชนปัญญาอ่อนหรือยัง ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ หลักสูตรนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 หลักสูตรย่อย ได้แก่ H1 และ H2

หลักสูตร H1 สำหรับเยาวชนปัญญาอ่อนหรือเยาวชนที่มีความจำเป็นต้องได้รับการบำบัดแก้ไขเช่นเดียวกับเยาวชนปัญญาอ่อน

หลักสูตร H2 สำหรับเยาวชนผู้ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการบำบัดในหลักสูตรการศึกษาพิเศษเพื่อบำบัดแก้ไขเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นเนื่องจากไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้

5. หลักสูตรการดูแลรักษาทางการแพทย์ (P, M)

หลักสูตรนี้ได้จัดเตรียมไว้สำหรับเยาวชนผู้ซึ่งเจ็บป่วยทางกายหรือทางจิตหรือพิการซึ่งได้เตรียมการดูแลรักษาทางการแพทย์ให้แก่เยาวชนผู้เจ็บป่วยนี้ โดยได้แบ่งหลักสูตรออกเป็น 4 หลักสูตรย่อย ดังนี้ P1 P2 M1 และ M2

P1 = สำหรับเยาวชนผู้ซึ่งเจ็บป่วยทางด้านร่างกายหรือตั้งครบก

P2 = สำหรับเยาวชนผู้ซึ่งพิการทางด้านร่างกายหรือจำเป็นต้องได้รับการบำบัดแก้ไขเป็นพิเศษ รวมทั้งเยาวชนผู้ซึ่งตาบอด หูหนวกและเป็นใบ้

M1 = สำหรับเยาวชนผู้ซึ่งวิตกกังวลหรือผู้ที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นวิตกกังวล

M2 = สำหรับเยาวชนผู้ซึ่งป่วยเป็นโรคจิตหรือได้รับการวินิจฉัยว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นโรคจิต

6. หลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญ (S1)

หลักสูตรนี้ได้จัดเนื้อหาของหลักสูตรเช่นเดียวกับหลักสูตรการศึกษาวิชาสามัญ (E) สำหรับเยาวชนในแผนการบำบัดแก้ไขระยะสั้นโดยทั่วไป

7. หลักสูตรการแนะนำทางด้านวิชาชีพ (S2)

หลักสูตรนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะกระตุ้นให้มีการปรับปรุง ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการจ้างงานภายหลังปล่อยพร้อมทั้งได้เตรียมการแนะนำทางด้านวิชาชีพ ซึ่งจะประสานกับกิจกรรมต่าง ๆ ในการฝึกอบรม เช่น การแนะแนวการดำเนินชีวิต และกิจกรรมเสริมพิเศษต่าง ๆ

8. หลักสูตรการแนะนำเกี่ยวกับอาชีพ (S3)

หลักสูตรนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือเกี่ยวกับการวางแผนการทำงานภายหลังปล่อยสำหรับเยาวชนที่ได้รับการปลดปล่อย โดยการจัดให้มีการแนะนำซึ่งจะประสานกับกิจกรรมการฝึกอบรมด้านอื่น ๆ เช่น การแนะแนวการดำเนินชีวิต และกิจกรรมเสริมพิเศษต่าง ๆ

กิจกรรมพิเศษ

การจัดกีฬาและการออกกำลังกายจัดเตรียมให้กับเยาวชนเพื่อส่งเสริมสุขภาพร่างกายของเยาวชน และเพื่อเป็นการพัฒนาจิตใจให้กับเยาวชน มีการบรรยายและการแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพให้กับเยาวชนเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้มีการเตรียมปล่อยเยาวชนออกจากสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนไปเข้ารับการบำบัดแก้ไขในชุมชนโดยหน่วยงานภายนอก ซึ่งเตรียมดำเนินการระหว่างที่เยาวชนรับการฝึกอบรมอยู่ในสถานฝึกและอบรม โดยการจัดให้มีกิจกรรมบำบัดแก้ไขของอาสาสมัครร่วมกับส่วนเจ้าหน้าที่ของสถานฝึกและอบรม และกิจกรรมที่สถานฝึกและอบรมจัดขึ้น เช่น ทัศนศึกษา การกลับไปเยี่ยมบ้าน การค้างคืนภายนอกสถานฝึกและอบรม กิจกรรมกลุ่มสโมสรรและสันทนากการต่าง ๆ

ระบบการเลื่อนชั้น

ในสถานฝึกและอบรม ได้จัดแบ่งชั้นของการบำบัดแก้ไขออกเป็น 3 ชั้นคือ

ชั้นที่ 1 แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่ ชั้นสูงกว่า และชั้นต่ำกว่า

ชั้นที่ 2 แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่ ชั้นสูงกว่า และชั้นต่ำกว่า

ชั้นที่ 3 เยาวชนที่เข้ามาใหม่จะถูกกำหนดอยู่ในชั้นย่อย คือ ชั้นต่ำกว่าของชั้นที่ 2 เป็นอันดับแรกและจะได้เลื่อนชั้นเป็นชั้น ๆ ไปจนถึงชั้นสูงสุด แต่เยาวชนบางรายอาจจะได้รับการยกเว้นในกรณีที่มีความก้าวหน้าดีอาจได้รับการเลื่อนชั้นในเวลาเดียว 2 ชั้น ในทางกลับกัน เยาวชนที่มีรายงานที่ไม่ดีเป็นพิเศษอาจได้รับการลดชั้น 1 ชั้น ในกรณีที่มีรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ไม่ดีเป็นพิเศษอาจได้รับการลดชั้นทีเดียว 3 ชั้น หรือมากกว่าในเวลาเดียวกัน การเลื่อนชั้นหรือการลดชั้นจะนำมาพิจารณาภายหลังจากได้มีการตรวจสอบบันทึกประจำวันเกี่ยวกับเยาวชนเรียบร้อยแล้ว ในการตรวจสอบบันทึกประจำวันเกี่ยวกับเยาวชนจะดำเนินการอย่างน้อยเดือนละครั้ง เยาวชนที่อยู่ในชั้นที่ 1 อาจจะได้รับอนุญาตให้มีสิทธิปกครองดูแลตนเองได้อีกทั้งมีสิทธิที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานฝึกและอบรม

การแนะนำเกี่ยวกับระบบชั้นหรือชั้นตอนที่จะไปสู่กระบวนการในการบำบัดแก้ไข เจ้าหน้าที่จะส่งเสริมเยาวชนเป็นชั้น ๆ ไป เพื่อให้ไปสู่ชั้นที่สูงขึ้นตามระดับของความก้าวหน้า และการปรับปรุงตัวของเยาวชน ฯลฯ เยาวชนจะได้รับอนุญาตให้ได้รับทราบผลจากการเลื่อนชั้นเมื่อเยาวชนได้รับการเลื่อนชั้นที่สูงขึ้น เป็นการกระตุ้นให้เยาวชนได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายของแต่ละคนในระหว่างที่ดำเนินชีวิตอยู่ในสถานฝึกและอบรม

การปล่อยเยาวชน

เมื่อเยาวชนเลื่อนชั้นอยู่ในชั้นสูงสุดและการพิจารณาว่าเยาวชนมีความเหมาะสม จะได้รับการปลดปล่อยโดยการคุมประพฤติภายหลังปล่อย หัวหน้าสถานฝึกและอบรมจะจัดทำรายงานเกี่ยวกับการคุมประพฤติภายหลังปล่อยเสนอไปยังคณะกรรมการคุมประพฤติภายหลังปล่อยส่วนภูมิภาค คณะกรรมการคุมประพฤติภายหลังปล่อยส่วนภูมิภาคเมื่อได้รับรายงานเกี่ยวกับเยาวชน จะจัดส่งสมาชิกคนใดคนหนึ่งไปสัมภาษณ์เยาวชนในสถานฝึกและอบรม พิจารณาตัดสิน การตัดสินขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการประกอบกับผลของการปรับสภาพแวดล้อมว่าสมควรจะอนุมัติให้เยาวชนได้รับการปลดปล่อยโดยการคุมประพฤติหรือไม่ ถ้าเยาวชนมีอายุ 20 ปี เยาวชนก็จะได้รับการปลดปล่อย ถ้าเยาวชนมีแนวโน้มที่ต่อต้านสังคม และยังไม่เปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีขึ้น อาจจะต้องขยายระยะเวลาออกไปอีกซึ่งจะพิจารณาตัดสินโดยศาลครอบครัว การขยายระยะเวลาดังกล่าวสามารถขยายออกไปได้สูงสุดจนถึงอายุ 23 ปี สำหรับเยาวชนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เยาวชนอาจได้รับการพิจารณาว่ายังไม่เหมาะสมที่จะได้รับการปลดปล่อยซึ่งเสนอความคิดเห็นโดยนักสังคมสงเคราะห์ จากหน่วยงานสังคมสงเคราะห์ วิธีการปลดปล่อยก็จะเหมือนกับวิธีการที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เยาวชนจะถูกควบคุมตัวได้ต่อไปอีกในสถานฝึกและอบรมทางการแพทย์จนกว่าจะมีอายุ 26 ปี

2. **สถานฝึกและอบรมในประเทศสหรัฐอเมริกา** (Carry and Mc Anany, 1984, pp. 266-296, อ้างถึงใน จารุวรรณ ริชาเซ็น, 2539, น. 41-44)

กระบวนการยุติธรรมสำหรับเยาวชนที่กระทำผิดของประเทศสหรัฐอเมริกา มีปรัชญาหรือแนวความคิดโดยมุ่งที่จะแก้ไขและเปลี่ยนแปลงความประพฤติที่เสียหายของเยาวชน โดยมีผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนนี้คือ ตำรวจ อัยการ พนักงานคุมประพฤติ ผู้พิพากษา การพิจารณานำเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนให้กลับคืนสู่ชุมชน โดยอาศัยบรรทัดฐานหรือหลักการสำคัญในทางปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน คือ การแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสภาพธรรมชาติ หรือการมุ่งพัฒนากลับคืนสู่ชุมชน

ศาลเยาวชนในประเทศสหรัฐอเมริกา มีพื้นฐานในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด 3 วิธี คือ

1. การควบคุมโดยครอบครัว (Diversion)
2. การคุมประพฤติ (Probation)
3. การส่งเข้ารับการฝึกอบรมในสถานฝึกและอบรม (Institutionalization)

ทั้ง 3 วิธีดังกล่าวเป็นแนวคิดหลัก ส่วนแนวคิดแยกเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดออกจากครอบครัว ซึ่งถือว่าเป็นการลงโทษที่รุนแรงที่สุด และศาลจะเลือกใช้วิธีการส่งเด็กและเยาวชนเข้าไปอยู่ในสถานฝึกและอบรมให้น้อยที่สุด

ประเภทของสถานฝึกและอบรม

สถานฝึกและอบรมที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในประเทศสหรัฐอเมริกา แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ โดยคำนึงถึงระยะเวลา ความปลอดภัย และการให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

สถานกักกัน (Detention Facility) เป็นสถานที่สำหรับเยาวชนที่กระทำผิดและอยู่ระหว่างการรอการพิจารณาพิพากษาคดี หรืออยู่ระหว่างการจัดการช่วยเหลือที่เหมาะสม ซึ่งตามปกติแล้วสถานกักกันจะตั้งอยู่ในชุมชนและใกล้เคียงหรือติดกับศาลเยาวชน ลักษณะของการก่อสร้างจะมีรูปแบบเป็นทั้งห้องขังเดี่ยวและห้องขังรวม สำหรับในชุมชนที่ไม่มีสถานกักกัน จะจัดให้เยาวชนอยู่ร่วมกับผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่

สถานฝึกและอบรม (Training Schools) เป็นสถานที่สำหรับเยาวชนที่ได้รับการพิจารณาพิพากษาคดีแล้วว่ากระทำผิดจริง และเป็นการฝึกอบรมระยะยาว ซึ่งจะดำเนินการโดยกรมราชทัณฑ์ หรือเป็นสวัสดิการสังคมที่รัฐจัดให้ (Social Welfare) ทั้งนี้ สถานฝึกและอบรมดังกล่าวจะต้องตั้งห่างออกไปจากศูนย์กลางชุมชนหรือห่างออกไปจากตัวเมือง

บ้านกึ่งวิถี (Half-way House) เป็นสถานที่ที่สร้างขึ้นในชุมชนสำหรับเยาวชนกลุ่มเล็ก ๆ ผู้ซึ่งต้องออกจากครอบครัว ต้องไปโรงเรียน ทำงาน หรือประกอบอาชีพอื่น ๆ ในชุมชนสถานที่นี้จะมีลักษณะพิเศษคือ การรักษาความปลอดภัยจะไม่เข้มงวด เด็กหรือเยาวชนจะได้รับอนุญาตให้ออกไปภายนอกได้ และคนภายนอกก็จะได้รับอนุญาตให้เข้ามาภายในบ้านได้เช่นกัน

การปฏิบัติงานของสถานฝึกและอบรม

โดยทั่วไปสถานฝึกและอบรมไม่ว่าจะมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ จะจัดให้มีบริการพื้นฐานด้านต่าง ๆ ได้แก่

การให้บริการด้านที่พักอาศัยและกินอยู่หลับนอน (Residential Service) เป็นบริการด้านความเป็นอยู่พื้นฐาน เช่น อาหาร เสื้อผ้า ที่หลับนอน กิจกรรมสันทนาการ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา (Schooling) ในแต่ละหน่วยงานจะจัดการศึกษาเป็นของตนเอง ซึ่งบางครั้งอาจจะติดต่อกับองค์กรที่เป็นสาขาของอำเภอนั้น ๆ ที่สถานฝึกและอบรมตั้งอยู่หรืออาจจะส่งเยาวชนไปรับการศึกษาที่โรงเรียนภายในบริเวณชุมชนนั้น ๆ

การฝึกวิชาชีพ (Vocational Training) จัดตั้งขึ้นโดยเชื่อว่าการเรียนการสอนภายในสถานฝึกและอบรมไม่สามารถจัดได้ทัดเทียมกับโรงเรียนภายนอกได้ รวมทั้งเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่ มีพื้นฐานมาจากชนกลุ่มผู้ใช้แรงงานมากกว่า ดังนั้นสถานฝึกและอบรมจึงเน้นด้านการฝึกวิชาชีพให้แก่เยาวชนกลุ่มนี้

การบำบัดแก้ไขหรือฟื้นฟู (Treatment or Rehabilitation) เป็นแผนการหลักอีกประการหนึ่งสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดที่มาจากชนกลุ่มผู้ใช้แรงงาน เนื่องจากปัญหาของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ยังมีความรุนแรงอยู่ โดยพิจารณาจากแต่ละสถานฝึกอบรมยังต้องการนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพแบบเฉพาะรายมากขึ้น รวมทั้งสภาพปัญหาเหล่านี้ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการแล้ว ไม่อาจแน่ใจว่าเด็กและเยาวชนจะเปลี่ยนแปลงตนเองให้เสมือนกับบุคคลธรรมดาที่ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยสรุปแล้วสถานฝึกอบรมแต่ละแห่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการบำบัดแก้ไขไว้ 6 ประการคือ

1. เพื่อพัฒนาทักษะ
2. เพื่อการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กและเยาวชนก่อนส่งกลับสู่ชุมชน
3. เพื่อการส่งเสริมด้านสุขภาพจิตของเด็กและเยาวชน
4. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความสามารถในการแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชน

ด้วยตนเอง

5. เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

6. เพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนให้ดีขึ้นหรือเหมาะสมขึ้น

เจ้าหน้าที่ของสถานฝึกและอบรมจะให้ความสำคัญในเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งนี้โดยใช้วิธีการทางวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับและใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่

1. การให้คำแนะนำปรึกษา (Counseling)

2. การบำบัดแก้ไขเป็นกลุ่ม (Group Treatment) อาทิ กลุ่มปฏิสัมพันธ์ โดยใช้วิธีการแนะนำ (Guided Group interaction) และอิทธิพลของวัฒนธรรมกลุ่มเพื่อนที่เป็นไปในทางที่ถูกต้อง (Positive Peer Culture)

สถานฝึกและอบรมแต่ละแห่งมีแผนการเฉพาะสำหรับการฝึกและอบรมเยาวชนซึ่งจะจัดให้อยู่ในโครงการใดนั้นพิจารณาจากรายงานการวิเคราะห์เด็กและเยาวชนแต่ละราย ซึ่งมีคณะกรรมการพิจารณาลงมติ จากนั้นจึงรายงานให้หัวหน้าสถานฝึกและอบรม (Superintendent) นำไปดำเนินการต่อไป

หลังจากที่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดถูกส่งตัวไปยังสถานฝึกและอบรมแล้ว โดยปกติเด็กและเยาวชนจะได้รับการจัดให้มีผู้ให้คำปรึกษาหรือผู้ที่ทำงานด้านสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย (Case Work) เป็นตัวกลางระหว่างเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในการดำเนินการตามแผนการต่าง ๆ ของสถานฝึกและอบรมนั้น

จากตัวอย่างของสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในต่างประเทศ มีการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกับศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในประเทศไทย เนื่องจากมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน กล่าวคือ การแก้ไขพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเจริญเติบโตของเยาวชนไปในทางที่ดี เพื่อให้เยาวชนสามารถดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้อง

3. กระบวนการยุติธรรมในประเทศอังกฤษ

ในศตวรรษที่ 18 การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีลักษณะเป็นการลงโทษที่ไม่แตกต่างไปจากการกระทำผิดของผู้ใหญ่ การพิจารณาคดีและการลงโทษเป็นไปแบบเดียวกัน ยกเว้นกรณีเด็กอายุต่ำกว่า 7 ปี ที่กระทำความผิด ถือว่าไม่ต้องรับผิดเพราะยังไม่รู้จักผิดชอบชั่วดี ต่อมาได้มีการขยายระดับอายุให้สูงขึ้นจาก 7 ปีเป็น 10 ปี แต่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี ถ้ากระทำความผิดจะยังคงได้รับการปฏิบัติจากฝ่ายบ้านเมืองเหมือนผู้ใหญ่ (เสรินบุญณะหิตานนท์, 2527, น. 104)

จะเห็นได้ว่ากระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนในอังกฤษ ในระยะแรก จะยอมรับว่า เด็กก่อนวัยรุ่น มีความแตกต่างไปจากผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงไม่สามารถรับผิดชอบได้ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ เนื่องจากเป็นการเปลี่ยนแปลงจากความเป็นเด็กสู่การเป็นผู้ใหญ่ ในสังคมดั้งเดิมบางสังคมจะมีขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนพิธีกรรมทางศาสนาสำหรับการเปลี่ยนแปลงและการยอมรับบุคคลกรเป็นผู้ใหญ่ในสังคม

แนวคิดลดการลงโทษขั้นร้ายแรงแก่เด็กที่กระทำความผิด มีการหาแนวทางการแยกคดีเด็กออกจากคดีผู้ใหญ่ โดยก่อตั้งสถาบันของเอกชนขึ้นเพื่อให้การสงเคราะห์ที่อยู่อาศัยและฝึกอาชีพแก่เด็กยากจนขึ้นในกรุงลอนดอนในปี ค.ศ.1788 จัดให้มีลักษณะคล้ายครอบครัว มีการแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 12 คน อาศัยอยู่ในบ้านแต่ละหลังโดยมีพ่อบ้านแม่บ้านทำหน้าที่เป็นบิดามารดาของเด็ก ภายใต้การควบคุม ดูแล และให้คำปรึกษาดูแลสถาบันอีกชั้นหนึ่ง เด็กเหล่านี้จะได้รับการเลี้ยงดูและฝึกฝนให้ทำงานด้านเกษตรกรรม ปรากฏว่างานของสถาบันเอกชนดังกล่าวนี้ประสบผลสำเร็จในการช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กได้เป็นอย่างดี และนำเสนอเข้าสู่รัฐสภาของอังกฤษ เพื่อเป็นแบบอย่างในการนำไปใช้ฝึกฝนตัดนิสัย และฝึกอาชีพแก่นักโทษในเรือนจำ และได้มีการพัฒนาไปอย่างช้า ๆ ตามลำดับจนกระทั่งมีการก่อตั้งเป็นสถานฝึกและอบรมและฝึกอาชีพของรัฐบาลขึ้น ในปี ค.ศ. 1838 (wines, 1968, pp. 75-76, อ้างถึงใน สุคติเจต เจนนพกาญจน์, 2546, น. 128-130)

3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือ งานวิจัยที่ใกล้เคียงกับประเด็นเรื่องที่ศึกษามีรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบการจัดสวัสดิการและบริการสังคมให้แก่เด็กและเยาวชนภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาของ พรประภา จารุศิริวัฒนา (2545) ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางในการจัดบริการสังคมให้แก่เด็กและเยาวชนภายในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี” พบว่า ระบบการจัดบริการสังคมที่จัดให้กับเด็กและเยาวชนนั้น ประกอบด้วยบริการ 6 ด้าน ดังนี้

1. บริการด้านสุขภาพอนามัย (Health) ได้แก่ บริการในด้านการดูแล ตรวจเช็คสุขภาพและบำบัดรักษาโรคทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจและพฤติกรรม การฟื้นฟู การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ พลาแนมัย ให้แก่เด็ก เยาวชนและครอบครัว
2. ด้านที่อยู่อาศัย (Housing) ในที่นี้หมายถึง สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (Juvenile Training School) เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในสถานที่นี่ จะได้รับบริการ เข้าพักอาศัย การออกแบบอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย อุปกรณ์ในการเรียน การฝึกวิชาชีพ อุปกรณ์ในสำนักงาน การตกแต่งอาคารสถานที่
3. ด้านการศึกษา (Education) ประกอบด้วยการศึกษาวิชาสามัญ และวิชาชีพโดยด้านการศึกษาวิชาสามัญเป็นการจัดและให้บริการด้านแบบการศึกษาผู้ใหญ่ ตั้งแต่ ระดับ 1-4 และการศึกษาทางไกล ส่วนการฝึกวิชาชีพ มีหลายประเภทวิชาชีพ ที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน ทั้งชายและหญิงและทุภะ
4. บริการสังคมที่มุ่งที่ตัวบุคคล (Personal Social Services) เป็นบริการให้การสงเคราะห์แก่เด็กและเยาวชนโดยนักสังคมสงเคราะห์ จากหน่วยงานสังคมสงเคราะห์ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการ พื้นฐานและการแก้ไขปัญหของเด็กและเยาวชน
5. บริการด้านการจ้างงาน (Employment) เป็นบริการจัดหางานให้กับเด็กและเยาวชนได้ทำในระหว่างรับการฝึกและอบรมอยู่ในสถานฝึกและอบรม วัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีรายได้ รู้จักทำงานเพื่อหารายได้ เป็นการฝึกงาน และเป็นการเตรียมตัวเพื่อออกไปทำงานภายหลังปล่อย
6. บริการสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (Penal Services) เป็นการจัดบริการสังคมที่เกี่ยวกับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด การป้องกัน การพัฒนา การดูแลรักษา ความปลอดภัย โดยมีสาระสำคัญของบริการดังกล่าวดังนี้
 - 6.1 บริการด้านการบำบัดแก้ไข ฟื้นฟู (Treatment and Rehabilitation)
 - 6.2 บริการด้านการป้องกันและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด
 - 6.3 บริการด้านการดูแลและรักษาความปลอดภัย ตลอดจนการควบคุมดูแลความสงบเรียบร้อยและการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุร้าย
 - 6.4 บริการอำนวยความสะดวกแก่เด็กและเยาวชน และบิดามารดาตลอดจนผู้ปกครองในด้านอื่น ๆ เช่น บริการในด้านการติดต่อสื่อสารกับภายนอก เช่น บริการรับ-ส่งจดหมาย โทรศัพท์ โทรเลข โทรสาร บริการให้ญาติเข้าเยี่ยมเยียน หรือบริการในการขออนุญาตออกไปร่วมกิจกรรมภายนอกสถานฝึกและอบรม ฯลฯ

แต่สำหรับการดำเนินทั้ง 6 ด้านที่จัดขึ้นนั้น ยังคงประสบปัญหาในการดำเนินงาน ซึ่งการศึกษาของ สุวิมล น้อยใจรักษ์ (2547) ศึกษาเรื่อง “การจัดสวัสดิการแก่เด็กเร่ร่อนในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี” พบว่า ปัญหาและอุปสรรคการจัดสวัสดิการแก่เด็กเร่ร่อน คือ องค์กรที่ทำงานยังขาดการสนับสนุนในด้านงบประมาณในการสนับสนุน การไม่มีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับเด็กเร่ร่อน และองค์กรที่ทำงานด้านเด็กเร่ร่อน และขาดแผนงานในระยะยาวและต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้ทำให้แม้หน่วยงานจะมีการจัดบริการที่ครอบคลุมแต่ปัญหาดังกล่าวได้ทำให้การบริการประสบปัญหา และทำให้เด็กและเยาวชนไม่สามารถรับบริการได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้จากการศึกษาเรื่อง “แนวทางการประยุกต์ใช้รูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก” ซึ่งการศึกษาของ ศิริจันทร์รัตน์ ทองปาน (2550) พบว่ารูปแบบการดำเนินงานของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนมีหัวใจสำคัญ คือ ส่วนที่พักอาศัย จากนอนนอนได้ปรับเปลี่ยนมาเป็นลักษณะของบ้าน โดยมีการออกแบบบ้านพักออกเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 4 หลังคาเรือนโดยแวดล้อมไปด้วยภูมิทัศน์ที่สวยงาม เช่น สระน้ำขนาดใหญ่ คุ คลอง ลดเสียงไปตามบ้านพัก

รูปแบบการบริหารจัดการ จากการทำศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษกเป็นโครงการนำร่อง ระบบการดำเนินงานทั้งหมดจึงถูกวางและสร้างขึ้นใหม่ การบริหารจัดการของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก เป็นการบริหารจัดการที่ระดมความร่วมมือขององค์กรภาครัฐและองค์กรพัฒนาภาคเอกชนด้านเด็ก ที่มีระบบการดำเนินการแบบคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการบริหาร

วิถีชีวิตและกิจกรรมในการแก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาเด็กและเยาวชน สำหรับด้านกิจกรรมนั้นศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษกได้ออกแบบกิจกรรมไว้หลายอย่าง เพื่อเป็นการเพิ่มต้นทุนทางความคิด สร้างเสริมเข้าใจชีวิต ตระหนักและเห็นคุณค่าในตนเอง เสริมทักษะด้านอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ด้านสายสามัญ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 3 กลุ่มดังนี้คือ

1. เรียนชีวิต-เรียนสังคม ทักษะชีวิต
2. เรียนหนังสือ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษกโดยระบบการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนภายนอกศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษกนั้นเป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษา
3. เรียนอาชีพ มีกิจกรรมส่งเสริมงานด้านอาชีพให้เด็กและเยาวชนเลือกฝึกตามความสนใจ

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดสวัสดิการของกลุ่มออมทรัพย์กับการพึ่งตนเองสมาชิก : กรณีศึกษาของกลุ่มออมทรัพย์ศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร” ซึ่งการศึกษาของ สมาน สุดาจันทร์ (2544) พบว่ารูปแบบการจัดสวัสดิการแบบมีเงื่อนไข (มีดอกเบี้ยย) คือ การให้การกู้ยืมเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนประกอบอาชีพ ส่วนการใช้บริการสวัสดิการรูปแบบไม่มีเงื่อนไข สมาชิกส่วนใหญ่ไม่เคยรับบริการเนื่องจากรูปแบบที่จัดสวัสดิการให้เฉพาะสมาชิกที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ (คำรักษาพยาบาล การศึกษา ฅาปนกิจสงเคราะห์และทุนพัฒนาชุมชน) สมาชิกมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์ให้การสนับสนุนด้านความรู้อย่างสม่ำเสมอ คือ ชุมชนุสภกรรมเครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทยและสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กลุ่มออมทรัพย์สามารถสนับสนุนการพึ่งตนเองของสมาชิกได้ แต่ควรเพิ่มประเภทการจัดสวัสดิการในรูปแบบการประกันอุบัติเหตุและการตรวจเช็คสุขภาพประจำปีด้วยจะเป็นการดียิ่งขึ้น

2. แนวทางการจัดบริการสังคมให้แก่เด็กและเยาวชนภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาของ กัญญารัตน์ จิรจินดา (2540) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาการให้บริการสวัสดิการสังคมแก่เด็กในสถานแรกรับเด็กหญิง พญาไท” พระมหาประเวศ สมสมัย (2552) ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการสวัสดิการด้านการศึกษาแก่เด็กกำพร้าและยากจนในสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าและยากจน วัดสระแก้ว จังหวัดอ่างทอง” แสงชัย ชัยจงเจริญสุข (2547) ศึกษาเรื่อง ทศนคติต่อบริการแนะแนวอาชีพของเด็กและเยาวชน ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ศึกษาบ้านกรรณา บ้านอุเบกขา และบ้านมุทิตา” และอภิรดี ธรรมาธิกุล (2541) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการเด็กกำพร้าที่บิดามารดาเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ จังหวัดเชียงใหม่ : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนอำเภอสันป่าตอง”ได้เสนอการจัดสวัสดิการและบริการสังคมให้แก่เด็กและเยาวชนภายในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และเกิดประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนมากที่สุด ควรมีการดำเนินงาน ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาคุณภาพของทำงาน โดยกระบวนการจัดฝึกอบรมสัมมนา และการศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้กับบุคลากร โดยเน้นมุ่งเน้นการเกิดทัศนคติ ความเข้าใจที่มีต่อเด็กให้สอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัย คุณภาพของบุคลากรจะเป็นผลดีต่อการทำงาน และต่อเด็กและเยาวชน

2. การพัฒนาการจัดสวัสดิการและบริการให้ครอบครัวครอบคลุมสวัสดิการพื้นฐาน และเป็นไปอย่างเหมาะสม พอเพียง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งมุ่งเน้นให้มีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของเด็กเป็นสำคัญ โดยเฉพาะด้านเงินทุนการศึกษาจนจบ การจัดบริการจัดหางานระหว่างเรียนเพื่อหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียน รวมทั้งการดูแลด้านสุขภาพ และด้านสันตนาการ สำหรับการฝึกอาชีพควรให้มีความเหมาะสมตามบุคลิกภาพ อายุของเด็กและเยาวชน อีกทั้งทั้งพ่อและแม่หรือผู้ปกครองจะต้องเข้าร่วมในการจัดบริการและกิจกรรมร่วมด้วย

3. การพัฒนาการประสานการทำงาน การดำเนินงานจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย ทั้งจากครอบครัว ชุมชน หรือองค์กรเครือข่ายทางสังคม องค์กรท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานด้านสวัสดิการสังคมทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน และจำเป็นต้องแบ่งมาตราการการทำงานเป็นระยะสั้น และระยะยาวเพื่อให้การจัดสวัสดิการและบริการเกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

จะเห็นได้ว่าแนวทางการจัดสวัสดิการและบริการสังคมแก่เด็กและเยาวชนจำเป็นต้องมีการเพิ่มเติมและปรับปรุงการทำงานทั้งในส่วนของคุณภาพบุคลากร การดำเนินงานที่เน้นการประสานเครือข่ายการทำงานไปยังหน่วยงานภายนอก รวมทั้งรูปแบบการจัดสวัสดิการและบริการ เพื่อให้การจัดสวัสดิการและบริการแก่เด็กและเยาวชนเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ทักษะของเด็กและเยาวชนต่อสวัสดิการของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกษา” ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

